Macbeth

Version 3 - 2017

Ett lajv skrivet av
Elsa Helin
Joel Östlund

“Om mordet kunde skänka oss framgång blott
och sätta stopp för andra följder…”

Texter till Prolog

En bearbetning av Shakespeares mörkaste och mest kraftfulla pjäs. Alla deltagare får roller från pjäsen. I varje scen utgår vi från repliker. Genom fem akter återskapas historien om den destruktivitet som följer när ambitionen om makt driver oss till ondska. Om mordet kunde skänka oss framgång blott och sätta stopp för andra följder...

Som deltagare får du frossa i en av Shakespeares bästa pjäser.

Ord till Scenariofestivalen: Intense – Shakespeare - Rhyme

Deltagarantal: Helst 11 (3 Macbethpar) eller 13 (4 Macbethpar)
(Om nödvändigt går det att ta bort Malcolm och köra med 2 Macbethpar, kan dubblas till 22 el 26)

Tidsåtgång: 4-5 timmar (beroende på antalet Macbethpar)

Spelledare: 2 (eller 3 för att kunna regissera alla tre grupper samtidigt)

Rekvisita: 2 Spelledarmanus, alla replikkort i kuvert med rollernas namn, tejp, hink med kall vatten, karaff med vatten och glas till törstiga spelare.

Förberedelser: Tejpa upp tre spelplatser med öppningar för sceningång. Bredvid varje sceningång en liten ruta till Macbeth och Lady Macbeths replikkort. En plats på scenen där spelare som tittar på är. En plats för alla kuvert. (Ett bord eller på var sin stol.)

Introduktion

Välkomna till lajvet Macbeth! Ett lajv i fem akter. Vi kommer ha två pauser så ni hinner gå på toaletten. Vi har försökt stjäla allt vi kan ifrån Shakespeares pjäs med samma namn. Shakespeare är vår idol. Målsättningen har varit att flytta pjäsen Macbeth till ett annat medium, lajv. I den processen har vi tyvärr varit tvungna att skära i pjäsen, så alla era favoritrepliker är inte med. Men vi kommer att använda oss av delar av Shakespeares text i Britt G. Hallqvists översättning.

Lajvet kommer att vara hårt styrt och ni kommer att få repliker som ni förväntas säga, men samtidigt har vi försökt lämna utrymme till skapandet av en egen unik berättelse. Vi vill att ni ska ta ut svängarna så mycket ni kan, samtidigt som ni håller er till reglerna vi skapar. Alltså. Ta ut svängarna, men håll er till reglerna.

Vi ville ha med två saker när vi skapade det här lajvet. Vi ville ha med repliker och vi ville ha scener som spelades flera gånger. Repliker ville vi ha för att Shakespeare är så fantastisk. Men varför vill vi att scenerna ska spelas flera gånger? Jo. Vår upplevelse är att en scen ofta blir bättre om den spelas igen. I vår uppsättning kommer det att finnas flera par Macbeth, och dom kommar att spela varje scen en gång. Alla andra roller kommer att spela om sina scener mot olika Macbethpar. Det är två saker vi vill att ni undersöker och njuter av under det här spelet: att använda replikerna och att använda repetitionen. När ni spelar om en scen kan ni ta med det ni kände första gången och förstärka det. Göra mer av det som var roligt eller kändes bra. Varje gång ni spelar om en scen, ta ut svängarna lite till. Gör den lite bättre, roligare eller hemskare. Vi är här för att utforska och undersöka. Ingenting är fel. Allt är lärdomar.

Nu ska vi kort presentera rollerna:

Rollfördelning

Macbeth
En ung krigare och härförare som nyligen fått sin faders titel Jarl av Glamis.

Lady Macbeth
En smart kvinna som vill hjälpa sin make att nå dit han önskar.

Banquo
Macbeths bäste vän. En skicklig ledare och härförare. En ensamvarg.

Duncan
Den gamle kungen. En klok och kärleksfull man.

Malcolm
Duncans äldste son som uppfostrats till att bli kung.

Macduff
En stor krigare som väljer att rädda sig själv och lämna sin familj.

Ross
En feg hövding. Som gör sitt bästa för att klara sig helskinnad.

Så här spelar vi Macbeth

Nu ska jag berätta kort hur vi kommer att leda er genom pjäsen, så lyssna noga nu. Macbeth är ett spel i fem akter, och varje akt består av tre scener på tre olika spelplatser. Vi kommer först att berätta kort vad varje akt handlar om, och sedan kommer vi att berätta vad som ska hända i varje scen. Macbeth och Lady Macbeth kommer att spela varje scen en gång och sedan gå vidare till nästa. Ni måste lyssna noga på allt, ni ska veta vad ni ska göra i tre scener fram! Alla andra roller stannar kvar och spelar alltså scenen flera gånger, så ni kommer att veta precis vad scenen går ut på. Macbethpar, om ni är förvirrade, ta det lugnt, luta er mot dom rollerna som redan spelat scenen och mot era repliker. Om ni får en fullständig blackout, så kom fram till oss så hjälper vi er.
Ni har två, tre eller fyra repliker till varje scen, som ni ska använda tillsammans med all annan improviserad dialog. Se till att säga Shakespeare-replikerna, även om det inte klaffar hundra procent. Det gör inget.
Använd och utforska replikerna. Vissa repliker kan man rikta till olika roller - andra repliker kan man bara säga till en och samma person, vissa kanske man inte kan säga till någon alls utan säger dom till sig själv. Prova och undersök - inget är fel. Ni kommer att få en kort stund att titta på replikerna före varje scen.
Det sista jag ska säga gäller tempo och hur vi börjar och slutar:
Vi ska spela femton scener och dessutom en prolog och en mellanscen, och en slutstrid, så tempot måste vara ganska högt. Omkring fem minuter på varje scen. Spelet i varje scen börjar när vi säger “varsågod”, och det slutar när vi säger “tack”. (Här ska vi försöka ge någon förvarning om när det blir dags att avsluta, men hur det ska göras får vi se när vi vet vilka möjligheter som finns i lokalen.)
Finns det frågor?

Val av roll - val av parkamrat
Nu ska ni få välja roll. De flesta rollerna är ju i par, så hitta gärna någon ni kan tänka er att spela ihop med och välj ett rollpar. Utom Banquo, som vi hoppas någon kan tänka sig att spela ändå, han är ensam. Vi lägger ut alla kuvert på golvet och så får ni ställa er vid den rollen ni är mest sugna på att spela. Könet på spelaren spelar ingen roll alls!
Om alla är nöjda kan ni ta era kuvert och lägga dem på en plats där ni hittar dem igen. (På var sin stol, eller ett bord) Öppna inte kuvertet än.

Introduktion till dramatekniker

1. Att spela tillsammans

Nu i början kommer ni att få tillfälle att gå samman och spela en roll tillsammans. Nu ska vi öva på det. Jag vill att alla Macbeth bildar en grupp. Lady Macbeth bildar en grupp. Macduff och Ross bildar en grupp. Duncan, Malcolm och Banquo bildar en grupp.

Ställ er bredvid varandra. Nära. Håll nu om varandra runt bröstkorgen men titta åt samma håll. Försök nu att gå runt i rummet utan att förändra position. // Hitta en gemensam takt. Vad behöver ni tänka på för att svänga elegant? Kan ni röra er som om ni vore en person? // Stopp. Släpp nu armarna men stå kvar bredvid varandra. Fortsätt att gå som en person trots att ni inte rör vid varandra. // Gå ett varv runt hela rummet. // Stopp. Ni ska snart få gå igen, men nu vill jag att ni tar in de andra grupperna som finns i rummet. Försök att hälsa på de andra grupperna med gemensam gester. // Stopp. Tack!

2. Vålnaden

Alla går isär och hittar en egen plats. Alla utom Banquo ska hitta på en kort replik som passar till en medeltida bankett. Banquo kan komma hit. // I akt 4 kommer Banquo att spela sin egen vålnad. Men bara Macbeth ser Banquo. Ingen annan. Banquo kommer att gå in och ut från scenen. Alla Macbeth blir rädda så fort de ser Banquo. Ingen annan ser Banquo. Ni andra blir förvånade och förstår inte vad det är som Macbeth reagerar på. Nu ska vi öva på det. Ni är på kröningsbanketten. Här finns ett överflöd av utsökt mat och goda viner. Alla som är någon är här. Ta tillfället att prata med så många som möjligt. Använd repliken ni hittade på. Varsågoda! // Tack!
(Hjälp Macbethspelarna att bli riktigt rädda. Gärna en upptrappning. De blir räddare varje gång Banquo kommer in. Hjälp Banquo att skrämmas på olika sätt. Påminn alla om att reagera på att Macbeth beter sig konstigt!)

3. Strid och mord

Nu ska jag introducera strid och mord. Vi börjar med strid. Gå ihop två och två. Vi kommer först att visa. // Ställ er mitt emot varandra. Behåll ett avstånd mellan varandra på ca två meter. Lyft höger hand som det vore ett svärd och vänster hand som det vore en sköld. Ni hugger med svärdet och parerar med skölden. Varsågoda. // Tack! Det är inte så svårt att göra ett hugg. Det svåra är att ta emot hugget. Ni kan till exempel parera, hoppa undan eller få en liten skråma. Om ni tar emot huggen blir striden mer levande. Varsågoda. // Tack! Om ni känner att ni vill sluta strida kan ni bara backa bakåt och lämna striden. Nu vill jag att ni börjar med lite avstånd. På min signal går ni fram och startar en strid som ni ska avsluta innan det har gått en minut. Varsågoda. // Tack!

Nu ska jag introducera mord. Först visar vi. // När man ska mörda någon säger man först dö och tittar den andre i ögonen. Offret går då ner på knä. Mördaren doppar en hand i vatten och går fram till offret och sätter handen mot halsen. Detta görs **långsamt** med ögonkontakt. Offret faller död ner. Om det är någon som tycker att det är obehagligt med en våt hand på halsen så kan ni hålla upp er egen hand vid halsen så mördaren blöter ner den istället. Pröva nu att mörda varandra. Varsågoda. //

Mord kan ske mitt i en strid genom att mördaren säger dö. Offret får då sitt banesår och går ner på knä. Mördaren hämtar vatten och sätter långsamt en hand mot halsen som symboliserar nådastöten. Pröva en strid där den ene mördar. // Byt// Tack!

4. **Slutstriden**

Tyvärr är det bara Macbeth och Macduff som får mörda, så ni andra kommer inte få mörda fler gånger. Nu ska vi repetera slutstriden. Vi börjar med att hitta en egen plats för alla Macbeth och Macduff. // Macbeth får aldrig lämna den här platsen. Macduff får bara lämna platsen när han ska döda Macbeth. // Alla andra är soldater. Er uppgift är att skapa ett slagfält. Ni får gå fram och strida med vem ni vill, men ni kan inte mörda någon. Ni kan avbryta en strid när ni vill men om någon försöker mörda er måste ni gå ner på knä och låta er bli dödade. Första gången ni blir mördade kan ni resa er upp igen, men när ni blivit mördade två gånger ska ni ligga kvar döda på slagfältet. Dö på en plats där ni inte riskerar att bli trampade på. Man kan alltid kräla lite till en säker plats.

Macbeth och Macduff. Ni är livsfarliga krigare och de enda på slagfältet som kan mörda. Fienderna faller där ni går fram. Gör er redo för strid // När det bara är ni kvar på scenen ska Macduff döda alla Macbeth i tur och ordning. När scenen är slut är det bara Macduff som står upp. Striden kan börja! // Tack! Nu vet ni exakt vad ni ska göra när det blir dax för slutstrid.

5. **Repliker**

Nu ska vi träna på att leverera repliker. Hämta er rolls första replik. //
Läs den först tyst för en själva några gånger. // Läs den nu högt. Smaka på orden.// Går det att säga repliken på olika sätt?// Kan man säga den med olika känslor?// Nu ska vi träna på att leverera replikerna. Hitta en punkt någonstans på väggen. Fixera den med ögonen. Leverera repliken till punkten.// Se till att den når fram.//Nu ska vi börja prata med varandra. Men först introducerar vi en viktig regel:

Ni får inte svara på en replik med en annan replik.

När någon säger en replik till dig ser du den i ögonen och svarar vad du vill. Låt oss pröva. Gå ihop två och två.// Se varandra i ögonen. En säger en replik. Den andra svarar vad den vill. Och sedan byter ni.// Bra. Ibland kan det räcka med ett kort svar eller en nick, det viktiga är ögonkontakten. Men pröva gärna att svara längre. En replik kan vara starten på en konversation om det passar. Samtidigt måste ni vara förberedda på att ni kommer att få repliker som inte är riktade till någon annan. Repliker där ni talar till er själva. Eller som när Macbeth talar till häxorna löses de upp i vinden utan att svara. Men han väntar ändå på svar. Han försöker få ögonkontakt.

Börja gå runt i rummet. När ni vill får ni nu stanna, ta ögonkontakt, en av er säger sin replik, den andra svarar vad den vill och sedan går ni igen.// Tack!

Röstövning

Nu ska vi ha en röstövning. Ställ er i en halvcirkel så att alla kan se mig. Rör axlarna runt några varv. försök att slappna av i hela kroppen. Ta tre djupa andetag. Sätt händerna nedanför navel och känna att andetagen når hela vägen ner. Nu ska ni ta tre djupa andetag till men ni ska ta en ton när ni blåser ut. Titta först! Så avslappnat som möjligt.
Sätt händerna nedanför naveln. “PAAA” Händerna ska röra sig utåt. Varsågoda.
Nu prövar vi på en annan vokal: “PÅÅÅ”
Pröva att säga era namn.

Välj nu varsin häxreplik. // I tur och ordning, ta ett djupt andetag och säg er replik på utanding. // En gång till. Stå stadigt. Rikta repliken mot mig. Borra den in i mina ögon. //
Börja gå runt i rummet. Se om ni kan fylla rummet. Slappna av i axlarna. Nu vill jag att alla ska säga sin replik en gång. Men ni får bara tala en åt gången. // En gång till. Kortare mellanrum mellan replikerna. Men aldrig samtidigt. // Nu vill jag att ni ska röra er runt i rummet som om ni vore en storm. Pröva det. // Bra! Här står jag. Storma runt mig. Rikta era repliker mot mig. Se om ni kan få ner mig på knä. // Tack!

Häxor (13 repliker)
Efter vild och våldsam dust,
efter seger och förlust.

Var möts vi då? På heden här.
Då möter vi Macbeth.

Hemskt är skönt, och skönt förfärligt,
flykt i dunst och dimma härligt.

Storm i alla hamnar gör jag,
alla väderstrecken stör jag.

Han ska bli som visset strå,
ingen sömn ska gubben få.

Dömd, förbannad seglar han
som en tärd, förpinad man.

Siarsystrar hand i hand
rider över hav och land.

Dubbelt nit ska ont fördubbla.
Brasa, brinn, och gryta, bubbla!

Orm som fångats i ett träsk,
väs och fräs, gör soppan besk!

Det en satans brygd ska bli,
stark och frän av svart magi.

Drakens fjäll och vargens tand,
buken av en haj på land.

Kyl det nu med markattsblod,
så blir sejden stark och god.

Skuggor, visa er! Kom in!
Pina honom och försvinn.

Prolog

Nu ska vi spela prologen där Macbeth och Banquo möter häxorna och profetian förkunnas. Se det här som en övning. Ni kommer att få tydliga instruktioner.

Alla Macbethspelare ska nu gå samman och spela en Macbeth. Banquo ställer sig bredvid Macbeth. Alla Lady Macbethspelare går samman och bildar häxa 1, Ross och Macduff bildar häxa 2 och Duncan och Malcolm bildar häxa tre. Varje grupp ansvarar tillsammans för de tre replikerna. Kom överens om vem som säger vilken replik. Ni kan hämta replikerna nu. Macbeth och Banquo kommer ensamma gå ut mitt på scenen. På en gemensam signal kommer alla häxor att storma in på scenen. Använd repliken från röstövningen. Ni får säga den flera gånger. Storma runt. Få ner dem på knä. När ni har stormat färdigt formar ni tre häxor. Häxa 1 börjar läsa sin första replik sedan häxa 2 osv tills alla häxreplikerna är lästa. När häxreplikerna är slut splittras häxorna och stormar runt en kort stund innan de försvinner. När häxorna splittras får Macbeth och Banquo säga sina repliker. Sedan är scenen slut.

(Bra jobbat! Nu spelar vi samma scen en gång till med ännu mer energi och intensitet. Varsågoda.)

Roller: Macbeth, Banquo och Häxor.

Häxa 1
Hell dig, Macbeth! Hell dig, du jarl av Glamis!

Hell dig, Banquo!
Mindre än Macbeth - och likväl större.

Hell er, Macbeth och Banquo!

Häxa 2
Hell dig, Macbeth! Hell dig, du jarl av Cawdor!

Hell dig, Banquo!
Inte så lycklig - likväl lyckligare.

Hell er, Macbeth och Banquo!

Häxa 3
Hell dig, Macbeth! Du ska bli krönt till kung!

Hell dig, Banquo!
Fader åt kungar - inte konung själv.

Hell, Banquo och Macbeth!

Macbeth
Hur fick ni vetskap
om såna underliga ting, och varför
hejdar ni oss på denna öde hed
med era siarhälsningar? Nå, svara?

I luften. Det som tycktes vara kroppsligt
flöt bort i vinden. Om de ändå hade stannat!

Nyss, när min far dog, blev jag jarl av Glamis,
men hur av Cawdor? Cawdor lever ju
i glans och välstånd. Att bli kung,
det ligger bortom möjlighetens gräns.

Vill ödet göra mig till kung, kan ödet
få kröna mig. Själv rör jag ej ett finger!

Banquo
Jorden har bubblor liksom vattnet har det,
och såna är de tre. Vart tog de vägen?

Men var det här i verkligheten, eller
kan vi ha ätit av den vanvettsrot
som tar vårt vett tillfånga?

PAUS (10 min)

Akt 1

Det här kan vara jätteförvirrande i början. Ni har många repliker att hålla redan på. På varje replikort står det scen, nummer och det totala antalet repliker i den scenen. När en scen är slut lägg tillbaka använda replikkort i kuvertet och ta nya. Ni som spelar Macbeth och Lady Macbeth behöver hjälpas åt för ni ska använda samma repliker. Det kan också vara förvirrande att vissa scener inte kommer i rätt ordning. Det gör inget. Skapa er egen Macbeth historia. Nu börjar vi!

Detta är segerns dag. Den skotska hären har besegrat den norske kungen, som försökt erövra Skottland, hjälpt av upprorsmakare och den skotske landsförrädaren jarlen av Cawdor. De två tappra generalerna Macbeth och Banquo är de två hjältar som lett kung Duncans arméer mot segern. Det hörs vapenlarm. Blödande krigare och fältskärer går över scenen.

Scen 1

Roller: Macduff, Ross, Macbeth och Lady Macbeth

En trumpetfanfar. Detta är en plats i härlägret där Macbeth har låtit slå upp sitt tält. Där finns hans hustru, lady Macbeth. Det här är scenen då de två skotska lorderna Ross och Macduff kommer till Macbeth för att berätta för honom att landsförrädaren jarlen av Cawdor har dömts till döden, och att kung Duncan bestämt att Macbeth, som är jarl av Glamis, nu också ska få Cawdors titel.

Macduff
Vår kung är underrättad om din framgång,
Macbeth. När han får klart för sig hur modigt
du blottställt dig i upprorsfejden,
då fylls han av förundran och blir stum.

Som försmak av en större heder
bjöd han mig hälsa dig som Jarl av Cawdor.
Den rangen är nu din. Hell, store Jarl!

Han som varit Cawdor,
han lever än, men en dödsdom hänger
över det liv som han förtjänt att mista.

Ross
Och tätt som hagel kommer bud på bud,
varenda ett berömmande din insats
för rikets räkning - lovord öses ut
för kungens fot.

Oss har han sänt att bära fram hans tack
och följa dig till honom - inte för
att löna dig.

Hell dig, store Jarl!

Macbeth
Tack, mina herrar. Andevärldens varsel
kan inte vara ont och inte gott.
Om det var ont, så varför fick jag löfte
om framgång som har blivit verklighet?

Hur kan jag frestas till så hemska tankar
att håret reser sig på huvudet
och hjärtat som var stadigt börjar slå
så onaturligt emot mina revben?

Ni får ursäkta mig, men glömda ting
trängde sig på min tröga hjärna.
Er möda, goda herrar, har förts upp
i minnets bok som varje dag jag läser.

Lady Macbeth
Se hur han bär sin nya värdighet
som nya kläder - vana måste till
innan den sitter riktigt väl på kroppen.

Min man är visst försjunken i begrundan.

Min store Glamis, ädle Cawdor, kom hit!

Scen 2

Roller: Banquo och Macbeth. (Lady Macbeth ser på)

En avskild plats i det skotska härlägret. De två vännerna Macbeth och Banquo pratar om den syn de har sett och den spådom de båda fått tidigare. Båda undrar vad den andre tänker.

Banquo
Du bleknar, vän? Du räds för det som låter
så skönt?

Tar du det på allvar,
då grips du nog av lust till kungakronan
sen du fått Cawdor.

Men visst är det sällsamt
hur mörkrets redskap för att vinna oss
först talar sanning när det gäller småting
och sen drar ut oss på ett farligt djup.

Macbeth
Glamis och jarl av Cawdor!
Det största återstår.

Nu tror du väl att dina barn blir kungar,
när de som kallade mig Jarl av Cawdor
gav dig det löftet?

Nu måste vi till kungen. Tänk på
vad som har hänt, och längre fram,
när vi fått tid att överväga det,
då kan vi tala ut om saken.

Scen 3

Roller: Duncan, Malcolm, Macbeth och Lady Macbeth.

Det här är Kung Duncans läger, hjärtat och navet i det skotska härlägret. Här samlas nu Skotlands främste för att höra kung Duncans ord efter segern. Ni talar om landsförrädaren Cawdor och om Macbeths tapperhet. Och Duncan - det är dags att du nämner vem som ska efterträda dig som kung. Du har din son här, och hjälten du älskar som en son. Hell Skottlands konung!

Duncan
Ärade Macbeth! Min glädje flödar över
och gör mig yr - den måste dölja sig
i tårar.

Söner, fränder, jarlar,
ni här som står oss närmast, lyssna!
Nu vill vi fastslå tronföljdsrätten.
Min äldste, Malcolm, ska få ärva riket.

Malcolm bör inte hedras ensam. Nej,
som stjärnorna ska adelstecken lysa
på alla värdiga. Till Inverness!
Jag gästar er, och vi knyts närmre samman.

Malcolm
Cawdor bad sin konung om förlåtelse
med tydlig ånger. Inget i hans liv
har klätt honom så mycket som hans sätt
att lämna det.

Av vetskapen kan vi inte lära
att läsa själens art i anletsdragen.
Cawdor var trots allt en riddersman,
jag litade på honom helt och fullt.

Min ärade kusin! Jag är
och blir i evighet din gäldenär!

Lady Macbeth
Är Cawdors dödsdom verkställd än?

Glamis du är, och Cawdor, och ska bli
vad de lovat dig. Men din natur
är nog för full av mjölk - av människokärlek -
för att ta närmsta vägen.

Om vilan inte tjänar er, min konung,
blir den besvärlig. Vi ska rida före
och glädja Inverness med detta bud.
Så tar vi ödmjukt avsked.

Macbeth
Den tjänst, den trohet jag är skyldig er
är i sig själv belöning.

Ni har bara
att ta emot vår tjänst och tro, ty de
är barn och tjänare till tronen, riket.

Malcolm ärver riket! Över den stenen
måste jag hoppa - eller bryta benen.
Ni stjärnor, dölj er eld, lys inte här
i djupet på mitt svartaste begär!

Ta nu en kort stund och läs replikkorten.
Varsågoda!

Akt 2

Det är kväll i Inverness, som är Macbeths slott. På slottet är det gästabud: kung Duncan och hans son Malcolm och deras följe gästar sin tappre fältherre Macbeth och hans hustru. Macbeth, jarlen av Glamis, som nu också blivit hedrat med jarlatiteln Cawdor! Oboer hörs spela, salen är upplyst av facklor. En taffeltäckare och några tjänare går över scenen med servis och maträtter.

Scen 1

Roller: Macbeth och lady Macbeth, Duncan, Malcolm, Ross, Macduff och Banquo

Det här är riddarsalen i Inverness slott. Här finns kung Duncan och Malcolm, Ross och Macduff och Banco. Ni har alla just kommit hit och har en lång ritt över hedarna i kroppen. Ni är hungriga. Här är era värdar, Macbeth och lady Macbeth (par 1). Ni måste få era gäster att känna sig riktigt välkomna. Det här är festscenen när det kungliga sällskapet hälsas välkomna till Inverness med en skål och med fest - men det pågår mycket under ytan.

Macbeth
Vi var ju inte förberedda alls -
tyvärr fick viljan ge sig för vår oförmåga
och kunde inte verka fritt.

Och denne Duncan, han har alltid brukat
sin makt så milt, och skött sitt höga kall
så utan vank och brist att hans förtjänster
bör stöta i basuner liksom änglar.

Ifall du
står på min sida, ska du vinna ära.

Lady Macbeth
Om allt vårt nit
blev dubbelt och fördubblades igen,
det vore dock för ringa för den ära
ers majestät täcks hopa på vårt hus.

För gamla gunstbevis och dagens ynnest
vi tackar er med förbön.

Ers höghet, allt
vad era undersåtar har och äger
- också de själva - tillhör er, och ni
kan kräva redovisning när som helst.

Duncan
Se där! Vår ärade värdinna!
Den kärlek som man får kan bli besvärlig,
men man är tacksam för den likaväl,
ty kärlek är det.

Ädle Banquo,
din insats är ej mindre och bör inte
bli mindre hyllad. Kom nu i min famn,
kom till mitt hjärta.

Sköna fru, vi blir er gäst i natt.
Räck mig er hand och för mig till min värd.
Vi älskar honom högt och ska förbli
hans gynnare. Så tillåt mig, min fru…

Malcolm
Det är ett vackert läge slottet har,
och luften smyger sig så smeksamt mjuk
kring våra sinnen.

Låt oss följa honom
som i sitt nit vill ta emot oss värdigt.
En frände utan like!

Banquo
I natt jag drömt om siarsystrarna.
Det som de sa om dig slog delvis in.

Mister jag inte äran i en strävan
att öka den, men kan med skuldfritt sinne
förbli min herre konung huld och trogen,
då vill jag stå till tjänst.

Macduff
Min frände! Stridsman utan vank och brist!

Åh vilken lyckodag!

Ross
Svalan, sommargäst
och tempelfågel, älskar detta ställe.
Det vittnar om att himlens andedräkt
har liksom en doft av ömhet här.

Där svalan trivs och häckar, har jag märkt
att luften är mild.

Scen 2

Roller: Macbeth och lady Macbeth

Detta är Macbeths och Lady Macbeths egna rum på slottet. Den här scenen äger rum precis efter det att ni har kommit hem, och det är första gången på väldigt länge som ni är ensamma med varandra. Det är här Macbeth berättar allt om spådomen och häxorna för Lady Macbeth.

Macbeth
Stopp! För det första är jag hans kusin
och undersåte. Och för det andra

är jag hans värd och borde stänga porten
för mördare - ej själv hantera dolken.

Till att sporra mitt beslut
har jag blott ärelystnad som tar sats
och svingar sig för högt och ramlar ner
på hästens andra sida...

Jag är beredd, jag spänner nu
min hela kraft för denna fasans gärning.
Kom, låt oss lura dem med älskvärdhet!
Falsk uppsyn döljer vad falskt hjärta vet.

Lady Macbeth
Min store Glamis, ädle Cawdor, du som
blir ännu större i en nära framtid!

Vad var det då för djur som kom dig
att lägga fram din plan för mig?
Nej, när du tordes det, då var du man.
Stäm bara modet till den rätta höjden.

Vill du bedra din omvärld, gör som den!
Bär välkomst i din blick, din röst, din hand.
Se menlös ut om blomman, men var ormen
som blomman döljer.

Scen 3

Roller: Macbeth och lady Macbeth

En undanskymd terrass utanför festsalen. Den här scenen utspelar sig samtidigt som festen pågår därinne. Macbeth inser att han inte vågar mörda Duncan och flyr ut hit med sin ångest. Ladyn följer efter honom för att övertala honom att våga.

Macbeth
Nu ger vi upp vår plan!
Nyss har han hedrat mig, och jag har vunnit
ett gyllene rykte bland många mänskor.

Tig!
Jag vågar allt som krävs av en man,
och den som vågar mer är inte mänsklig.

Din oförfärade natur bör endast
ge liv åt mankön. När vi blodat ner
de sovande och använt deras dolkar,
visst tror man då att de är skyldiga?

Lady Macbeth
Vad din kärlek
är värd förstår jag nu. Säg, är du rädd för
att vara samme man i ord och gärning

som i begär?

Jag vet hur kärt man har det barn man ammar,
men om jag svurit dyrt som du,
jag hade ändå, när det log mot mig,
ryckt vårtan från dess gom och krossat hjärnan!

Ädle Cawdor! När Duncan somnat in
då ger jag hans två kammartjänare
så mycket vin och öl att de blir druckna,
vad kan då inte du och jag få gjort?

Ta en liten stund och läs igenom era repliker. Varsågoda!

Akt 3

Det är natt i Inverness. Och det är natt i Skottland. Ljuset tätnar, till skogs far kråkan. Allt det goda som tillhör dagen vissnar, löses upp, men ut på rov drar nattens svarta tropp. Macbeth har sagt: Jag är beredd, jag spänner nu min hela kraft för denna fasans gärning. Nu ska det ske. Men det räcker inte. En handling leder till nästa, och nästa och nästa.
Att vara allt det här är ingenting förrän man är det tryggt. Banquo var ju med och hörde häxornas spådom. Och hans son Fleance ska bli kung. Men deras livskontrakt är inte evigt.
Macduff kommer ibland inte till hovet när han är kallad. Varför gör han inte det? Har han genomskådat mordet, och är det så att han i detta nu smider upprorsplaner? Han har ett slott i Fife, det kan stormas i hemlighet med några få trupper.

Scen 1

Roller: Duncan, Macbeth, lady Macbeth, Malcolm

Det här är scenen när Macbeth mördar Duncan. Scenen börjar med att Duncan är ensam i sin kammare och har precis lagt sig, och ni tre andra står utanför scenen. Efter en liten stund kommer Macbeth in. Det finns någon replik ni kan använda. Efter ett kort spel mördar Macbeth Duncan. Då kommer lady Macbeth in. Hon ordnar på mordplatsen och smetar ner kammartjänarna med blod. Sedan får hon sin man att tvätta sina händer, och i den här scenen använder ni samma vatten, det här vattnet, för att tvätta bort blodet - det går inte riktigt bort. När de tvättar händerna kommer Malcolm in och ser att fadern är död, och då skyller ni mordet på vakterna. I den här scenen är det viktigt att ni håller tempo för det är mycket som ska hända. Överst på första replikkortet står det en nyckel för när ni ska komma in.

Macbeth
(Kom in efter 10 sekunder)
Nu ringer klockan…
Lyss inte Duncan! Det är dödens bud
som kallar dig till Satan eller Gud.

Nu har jag gjort det. Hörde du någonting?
Jag tyckte att jag hörde någon ropa:
Sov aldrig mer! Macbeth lönnmördar sömnen!

Var knackar det? Hur kan jag bli så rädd
för minsta ljud? Vems händer är det här?
Ah! Mina ögon vill de riva ut!

Duncan
Min syn blir narr åt mina andra sinnen
nej, kanske överträffar dem alla.
Naturen ligger död på halva jorden,
och onda drömmar genomtränger sömnens
ridå.

Lady Macbeth
(Kom in när Duncan är mördad)
Men varför tog du knivarna från kammarn?
Där ska de ligga. Gå och smeta ner
de båda kammartjänarna med blod.

Så ge mig vapnen! Sovande och döda
är liksom tavlor. Bara småbarn skräms av
en målad djävul. Om han blöder än,
då färgar jag betjänterna i synen.

Om han inte liknat min far i sömnen
gjorde jag det själv. Se, mina händer
är också röda. Och jag skulle skämmas
ifall mitt hjärta vore blekt som ditt.

Malcolm
(Kom in när paret Macbeth tvättar händerna)
Nu har fördärvet gjort ditt mästerverk.
Ett mord, ett helgerån har det begått!
Det bröt sig in i Herrens smordes tempel
där stal det livet!

Men vem? Hans vakter? Deras ansikten
och händer var som doppade i blod.
På kuddarna låg deras knivar våta.
De stirrade som vore de från vettet.

Vi går. Här är det inte plats för tårar.

Scen 2

Roller: Macbeth, lady Macbeth, Banquo

I stallet. Banquo är på väg för att ta två hästar och rida ut med sin son Fleance. Banquo är rädd att Macbeth nu kommer att ge sig på honom. Macbeth och lady Macbeth kommer dit. NI har bestämt er för att mörda Banquo. Han kommer att förstå att ni är skyldiga till mordet på Duncan och häxorna förutspådde att Banquos söner skulle bli kungar. Därför måste han dö. Ni lurar Banquo att slappna av med prat om en kommande fest. Sedan mördar Macbeth Banquo men Fleance kommer undan. Den här scenen börjar med Banquos monolog, som Macbethparet får lyssna på innan dom kommer in i stallet.

Macbeth
(Kom in när Banquo säger: Tyst, min mun!)
Vi har gästabud
i afton, och vi önskar se dig där.

Skynda dig, rid ut. Farväl.
Vi ses i kväll. Ska Fleance följa med?

Då är det alltså avgjort. Banquo,
bered din själ för himlen - ja, se till

att hitta dit i natt, om dit du vill!

Lady Macbeth
(Kom in när Banquo säger: Tyst, min mun!)
Förutan Banquo det skulle bli ett
tomrum på vår fest och allt förfelat.

Du rider bort i eftermiddag?

Här ligger bara en. Pojken kom undan.
Den bästa hälften av vårt verk är ogjord.

Banquo
Nu är du det: kung, Cawdor, Glamis, allt
som sierskorna lovat, men jag anar
att du har vunnit det med elakt spel.
Det skulle inte stanna i din ätt,
men jag blev nämnd som rot och upphovsman
till många konungar. Om det är sant
kan de väl också vara ett orakel
för mig och ge mig hopp? - Men tyst min mun!

Vad? är du uppe än? Kungen har lagt sig.
Han var ovanligt glad och visade
stor givmildhet emot ditt tjänstefolk.

Vi får nog åska. Och om hästen inte
är extra snabb, får natten låna mig
en timme eller två i mörkret.

Förräderi! Spring, Fleance! Spring!
Så du kan hämnas! Usling!

Scen 3

Roller: Macbeth, Lady Macbeth, Ross, Lady Macduff
Det här är Macduffs slott i Fife. Macduff är inte där, utan spelar istället sin egen hustru, Lady Macduff. Den här scenen börjar med att Ross är i Fife för att varna lady Macduff att hon är i fara, och att berätta att hennes man inte kommer för att rädda henne. Macbeth och Lady Macbeth börjar utanför scenen och gör entré efter en stund när Ross försöker gå ut. Lady Macduff mördas men Ross övertalar paret Macbeth att de ska skona hans liv.

Macbeth
(När Ross är på väg ut stoppar ni honom och går in.)
Macduffs kastell ska tas, och Fife besättas,
hans hustru, barn och var eländig släkting
bli offer för mitt svärd. - Nej inte skryta!
innan jag ångrar mig ska blodet flyta.

Jag dödar dig! Då ska min bleka skräck
få höra att den ljuger, och då kan jag
få sova tryggt i stormen.

Lady Macbeth
(När Ross är på väg ut stoppar ni honom och går in.)
Var är er man? Han är förrädare.

Vad sa du, lilla kryp?

Lady Macduff
Då älskar han oss inte. Nej, han saknar
naturlig ömhet. Tättingen, den minsta
av fåglar, slåss i boet för sin kull
mot ugglan.

En som lovar och svär och inte håller ord.
Vart ska jag fly? Vad ont har jag då gjort?
Men det är sant, jag lever i en värld där man kan få beröm för elakhet
och goda gärningar kan kallas dårskap.

Hjälp! Mördare!

Ross
Min käraste kusin
behärska dig! Macduff är god och klok,
och han är klarsynt.

Mer törs jag inte säga,
men ond är tiden när man omedvetet
kan bli förrädare, och sprider rykten
i rädsla utan att begripa varför
man är så rädd.

Nu ska jag lämna er
men är nog snart tillbaka. Kom ihåg:
har man nått botten, faller man ej mer,
men det kan hända att man stiger uppåt.
(Här går du ut men blir hejdad av paret Macbeth)

PAUS (10 min)

Akt 4

Snart är det dax att kröna Macbeth till kung. Macbeth begrät den ädle kung Duncan, och Duncans son Malcolm har flytt till Englands hov. Vem kan tro annat än att det var han, som mördade sin far? Ett sådant förbannat illdåd! Banquo är död, man tror att sonen Fleance dräpte honom. Nåja, så sent bör ingen färdas. Macduff har rest till England, han är i onåd. Den ende som är kvar är Ross. Alla som inte spelar paret Macbeth eller Ross, i den här akten spelar ni inte era egna roller. Ni ska vara med i scen 2, och ni är gäster vid kröningsbanketten. Banquo är ett undantag, han spelar sin egen vålnad.

Scen 1

Roller: Macbeth och Lady Macbeth

Paret Macbeth, ni har nu fått allt ni önskar och strävar efter. Kröningen har precis varit. En oerhört vacker cermoni. Men fler och fler lämnar er och ni är långt från säkra i er position som kung och drottning över Skottland. Morden väger tungt på era axlar.

Macbeth

Min själ är full av skorpioner, hustru.
Banquo är död men Fleance lever än.
Den gamla ormen dog men ynglet flydde.

I morgon bitti går jag till häxorna.
Jag har gått långt i blod - det kvittar lika
om jag går vidare, om jag vill vända,
ty vanskligt blir det, vad som än må hända.

Allt är så otryggt - ännu får vi sänka
vår värdighet i denna flod av smicker
och göra anletsdragen till en mask
för hjärtat.

Lady Macbeth

De tankar som du hyser borde dött
med dem du tänker på. Man måste glömma
allt det som ej kan ändras. Gjort är gjort!

Vad säger du om detta, att Macduff
har vägrat komma?

Nej, sluta,
och rynka inte ögonbrynen så!
Var god och glad bland gästerna ikväll!

Scen 2

Roller: Banquo, Macbeth, Lady Macbeth och hovet.

Det här är kröningsfesten. Den här scenen börjar med att den nykrönte kungen och hans drottning gör entré. Hovet jublar. Det är fest. Banquo - när du hör Macbeth nämna ditt namn - som finns i det första replikkortet - kommer du in som vålnad. Du stannar inne på scenen en stund och skrämmer Macbeth. Ingen mer än Macbeth kan se vålnaden. När du känner

dig nöjd, Banquo, går du av scenen. Men efter en kort stund kommer du in igen. Du Macbeth, blir så rädd att du inte kan kontrollera din rädsla. Lady Macbeth, du ser inte vålnaden och du förstår inte din man. Din uppgift är att rädda ansiktet och skyla över kungens konstiga beteende. Ni i hovet - ni spelar upp det nya kungaparets status när dom kommer in, men sedan reagerar ni på kungens underliga beteende. Och er viktigaste uppgift är att göra den här kröningsfesten så jobbig för Lady Macbeth att hon slutar att älska Macbeth. Den här scenen är slut när era repliker är slut, då kör Lady Macbeth ut gästerna och får dom att gå hem.

Vi befinner oss i den största salen i slottet Inverness. En festmåltid är framdukad med alla läckerheter man kan tänka sig. Tjänare står redo med vinkrus och fyller på så fort någon håller upp sitt glas. Scenen börjar med att den nykrönte kung Macbeth kommer in med sin drottning Lady Macbeth. Alla applåderar!

Lady Macbeth (4 repliker)
Er rang vet ni ju själva. Slå er ner!
Och först och sist: Var hjärtligen välkomna!

Bli kvar, jag ber. Ett hastigt anfall bara.
Han repar sig nog strax. Låt bli att titta,
det pinar honom och gör saken värre.
Ät, och ge inte vakt på honom

Åh, dessa utbrott är en vrångbild bara
av äkta skräck - det skulle passa bra
vid vinterbrasan, till en kärringsaga
som mormor går i borgen för. Vet skäms!

Tyst! Han har blivit sämre. Frågor
gör honom upprörd. Låt oss ta farväl.
Låt rang och regler vara. Bara gå
nu strax! Godnatt, godnatt åt alla!

Macbeth (4 repliker)
Jag glömmer… Skål för glädjen
kring detta bord, och skål för vännen Banquo
som saknas! Om han ändå vore här!

Bort ur min åsyn! Ner i jorden! Göm dig!
Ditt blod är kallt, du saknar märg i benen,
och du kan inte se med dessa ögon
som glor på mig!

Jag vågar allt som någon man kan våga.
Kom mot mig som en lurvig björn från Ryssland
i vad gestalt som helst, blott inte denna,
och då ska mina nerver inte skälva!

Du gör mig brydd inför mitt eget väsen,
när du kan möta såna syner utan

att mista dina kinders röda färg,
då jag blir blek av skräck.

Gäst vid hovet (Macduff)
Männen som Macbeth
tog livet av. De var lejda.
Duncans två söner, Donalbain och Malcolm,
har rymt och misstänks nu för mordet.

Vad jag har sagt det har du också tänkt,
och mer därtill. Nu vill jag bara säga
att det gått märkligt till.

Ross
Ers nåd, kan vi få äran av ert sällskap?

Stig upp från bordet! Konungen är sjuk!

Gäst vid hovet (Malcolm)
Vill ers höghet sitta?

Varför blir ers nåd så upprörd?

Gäst vid hovet (Duncan)
Vi tackar, och vi skålar för vår konung.

Ja, det är lika onaturligt som
vad här har gjorts. I tisdags blev en falk
som svävade allt högre upp i skyn
fångad och dödad av en uggla.

Scen 3

Roller: Macbeth och Lady Macbeth
Här spelas ingen scen. Här får ni en kort paus. Observera de andra scenerna och reflektera över era roller.

Scen 4 Intermezzo

Roller: Macbeth och häxorna.

Blod vill ha blod, så sägs det. Stenar ska ha rört sig, träd har talat. Ibland har teckentydare med hjälp av skator, kråkor och kajor lyckats bringa fram en mördare.
Macbeth går än en gång till häxorna. Nu måste dom säga mer, nu vill han veta allt, hur hemskt det än må vara.
Vi ska spela en till häxscen, och det vet ju ni hur man gör. Vi ska spela den två gånger, den här också. Den här häxscenen kommer att vara mycket hemskare än den andra.
Kan alla som inte är Macbeth ta varsin ny häxreplik ur det här kuvertet? // I tur och ordning, ta ett djupt andetag och säg er replik på utanding. // En gång till. Stå stadigt. Rikta repliken mot mig. Borra den in i mina ögon. // Bra!

Alla Lady Macbeth – kan ni forma häxa ett här? Ross och Macduff – kan ni forma häxa två här? Och Duncan och Malcolm och Banquo, ni blir häxa tre. Ni ska få varsin till replik strax. Den här häxscenen är precis likadan som den förra, ni stormar in, ni får ner Macbeth på knä med era repliker, sedan formar ni era häxor och levererar den andra repliken i tur och ordning, häxa 1, 2, 3, tills replikerna är slut, och sedan stormar ni ett tag till innan ni försvinner. Den här gången ska ni försöka skrämma Macbeth så mycket som möjligt. I synnerhet under stormandet ska ni bli riktigt riktigt läskiga. När häxorna är försvunna har ni som spelar Macbeth varsin replik som ni säger i tur och ordning. Känn efter hur det känns att säga repliken när ni har blivit så skrämda. När ni sagt era repliker springer ni från heden.
Nu kan ni hämta replikerna och titta kort på dem. Ni som är häxor kan sprida ut er och göra er redo att storma. Macbeth, ni kommer in härifrån. Varsågoda!

Häxor (13 repliker)

Tre gånger jama den randiga katten.

Tre och fyra pep igelkotten.

Harpyan skriker: sätt nu igång!

Runt om grytan hoppar vi.
Giftig inälvsmat ska i.

Ödlans öga, grodans tår,
hundtand, tungan av ett får

och en tigertarm så lång
blir en slemmig tjock buljong

Dubbelt nit ska ont fördubbla
brasa, brinn och gryta, bubbla

Mina tummar siar
De bådar ont, de kliar

Häll i, häll i
blod av suggan som åt upp
alla ungarna hon fått

Kasta in i elden sen
svålen, talgen
från en mördare i galgen.

Kom, höga eller låga
och visa er förmåga

Kom in, stig på
vem än du vara må!

Vi vet vad du vill.
Hör på och tig still.

Häxa 1

Macbeth, Macbeth, Macbeth!

Tala inte! Lyssna!

Åtta kungar visar sig, den siste med en spegel i handen.
De liknar Banquos vålnad alltför mycket.

Häxa 2
Var grym och djärv och hård, och du ska vinna
på allt och alla.

Var lejondjärv och stolt, räds ingenting
trots fienders intriger, hugg och sting!

Banquo med håret klibbigt av blod
han ler och pekar: detta är hans ätt.

Häxa 3
Ingen född av kvinna
kan skada dig, Macbeth!

Macbeth kan inte bli besegrad innan
den stora Birnams skog går mot Dunsinnan.

Och se, den åttonde, han har en spegel
som visar många fler!

Macbeth
Satkäringar, vad menas med det här?

Var är de? Borta!

Denna olycksdag
må evigt stå evigt förbannad i kalendern!

Förpestad vare luften där de rider,
fördömd envar som tror på deras prat!

Akt 5

Nu ska vi spela den sista akten i dramat. Häxorna har sagt att Macbeth kan sitta lugnt på sin tron. Vem kan skada honom? Vem är inte född av en kvinna? Och ingen kan rubba hans makt förrän Birnams skog går upp mot Dunsinnan. Och det är ju omöjligt, det kan aldrig ske! Vem får träd att överge sina rötter? Var lugn, Macbeth, säger häxorna.
Men allt vacklar och faller sönder. Skottland skakar.

Scen 1

Roller: Malcolm, Macduff och Angus (Duncan). Ross står utanför scenen och kommer in när han hör sitt namn nämnas.

Vi är i England. I ett rum i kungens slott. Här har Macbeths motståndare samlats. Malcolm, Macduff och Angus planerar upproret mot Macbeth. Ross har flytt från Skottland och börjar utanför scenen med att räkna till hundra, sedan går Ross in. I denna scen berättar Ross för Macduff vad som har hänt med hans familj. Scenen slutar med att alla beslutar sig för att ta till vapen. Scenen kommer att spelas två eller tre gånger, beroende på hur lång tid den tar.

Malcolm
Vi är på väg. Det goda England lånar
oss Siward och hans tiotusen man.
En tapprare och mer förfaren kämpe
finns ej i kristenheten.

Nådige Gud!
Nej, vän, dra inte hatten ner i pannan!
Ge sorgen ord. Får smärtan inte röst,
dess viskning spränger ett förtvivlat bröst.

Det var en manlig ton! - Vi går till kungen.
Vår här är redo. Avsked återstår,
det är det enda. Som en mogen frukt
Macbeth ska skördas.

Macduff
Men se, vi får besök.
Välkommen Ross min käre, käre frände!
Hur har min hustru det?
Finns Skottland ännu kvar?

Och barnen med? - Alla mina små?
Du sa ju alla? - Satans rovdjur! - Alla?
Mina små kycklingar och deras mor
togs i ett enda svep?

Herre, ge mig inget uppskov nu!
Nej, bröst mot bröst mot Skottlands onde ande
vill jag bli ställd, på svärdslängds håll.
Om han går fri må Gud förlåta honom!

Angus (Duncan, denna roll kan tas bort)
Kom vänner, låt oss hellre gripa tag
i våra slagsvärd och försvara tappert
vår rätt, vårt hemland som de har förhärjat!

Det finns en tröst: vår blodshämnd som kan bli
till läkedom för så förtvivlad smärta.

Låt det bli slipsten för ditt svärd. Vänd sorgen
i raseri. Lägg inte band på hjärtat
- nej, låt det storma!

Ross (Räkna till hundra innan du går in)
Vårt arma land,
Det vågar knappast kännas vid sig själv!
Vår mor kan det ej kallas, men vår grav.
Där ler blott den som ingenting förstår.

Jag har ett bud som borde skrikas ut
i ödemarken där inget öra hör.
Varenda ärlig själ tar del i sorgen,
men huvudparten den är din Macduff

Din borg är tagen, dina barn, din maka
barbariskt slaktade. Att säga hur,
vore att lägga också dig på högen
av dödat villebråd.

Scen 2

Roller: Macbeth och Budbärare (Banquo)

Macbeth blir allt ensammare på sin tron, och mister greppet om verkligheten mer och mer. Tjänstefolk och soldater är rädda för honom. Detta är en scen mellan Macbeth och hans tjänstefolk. Banquo spelar en budbärare som kommer med dåliga nyheter. Om du vill kan du lämna scenen en kort stund mellan dina repliker. Varje Macbeth kommer att spela scenen en gång som Macbeth. När ni inte är Macbeth är ni tjänare som inte vågar prata. Stå då i kanten av scenen, redo att passa upp. När Macbeth kräver att få sin brynja kommer ni försiktigt fram och börjar klä Macbeth i rustningsdelar.
Scenen slutar med att Macbeth iklädd rusting stegar ut på slagfältet.

Macbeth
Förrn Birnams skog marscherar mot Dunsinnan,
kan inget skrämma mig. Och häxorna sa:
"Var lugn, Macbeth, ty ingen född av kvinna
kan övervinna dig."

Om det är lögn,
ditt as, då ska du hänga levande
i första bästa träd och skrumpna där
av svält!

Hur rädsla smakar har jag nästan glömt.
- Kom hit med brynjan! Jag har blivit mätt nu
på fasor, mina tankar är förtrogna
med mord, och ingenting förfärar mig.

En skugga blott som går och går är livet
en stackars skådespelare som gormar
och gör sig till en timmas tid på scenen
och sedan glöms. Det är en saga
berättad av en dåre - larm och lidelse
som ingenting betyder.

Budbärare (Banquo)
En engelsk här, ers nåd. Tiotusen man!

Ers kunglig höghet, drottningen är sjuk.

Jag har någonting att rapportera.
När jag höll vakt på kullen såg jag
åt Birnam till - då tyckte jag att skogen
började röra på sig...

Scen 3

Roller: Lady Macbeth.
Lady Macbeth kan inte sova längre för mardrömmarna. Hon går i sömnen och försöker tvätta bort blodet från sina händer. Skulden, vansinnet och ensamheten blir värre och värre. Den psykiska smärtan mer och mer outhärdlig. Den här scenen slutar med att ladyn begår självmord.

Denna scen spelas tre gånger. Varje gång kommer en av er vara den riktiga Lady Macbeth. De andra två är hjärnspöken eller fantasier. När ni talar i scenen får ni bara säga era repliker, men ni får säga dem hur många gånger ni vill och i vilken ordning ni vill. När den som spelar den riktiga Ladyn har fått nog spelar hon med hjälp av vattnet ut sitt självmord. Scenen avslutas med ett dödsskri. Ni behöver inte hålla igen de andra scenerna har möjlighet att ta in ert dödsskri om de vill.

När ni är klara, gå av scenen och vänta in att Macbeths scen också tar slut. Sedan startar ni om scenen samtidigt.

Lady Macbeth (9 repliker)
Bort fördömda fläck! Bort sa jag!

Inte behöver vi vara rädda för att någon ska få veta det - vi är ju så mäktiga att ingen kan ställa oss till svars.

Men vem kunde trott att den gamle mannen hade så mycket blod i kroppen?
Det luktar fortfarande blod.

Sluta med det där, min vän, sluta nu! Du förstör allt med dina anfall.

Banquo är i jorden, han kan inte stå upp ur sin grav.

Kom, kom, kom, kom, ta mig i handen!

Det som är gjort kan inte bli ogjort.

Åh, blir de här händerna aldrig rena?

Om han inte liknat
min far i sömnen, gjorde jag det själv.

Scen 4 - Slutstriden

Roller: Alla.
Nu är det dax för slutstrid. Den har vi repeterat så ni vet hur den går till. Gå och hämta EN replik var. // Alla utom Macbeth och Macduff är soldater. Andra gången en soldat blir mördad ligger den kvar död. Alla Macbeth och Macduff har egna platser på scenen. När det bara är ni kvar kommer Macduff att utmana Macbeth. När striden är slut är Macduff den ende som står upp.

Elsa tar ögonkontakt med Joel:
Vad heter skogen därborta?
Joel: Det är Birnams skog.
Elsa: Var man ska hugga sig en gren och bära
den framför sig. Så döljer vi vårt antal
och lurar spejarna. (Sägs till soldaterna)

Macbeth
Jag skyddas av en trolldom. Ingen man
som fötts av kvinna kan besegra mig.

Jag ler åt svärd, ser med förakt och hån
på vapen förda av en kvinnoson.

Jag börjar att bli trött på solens ljus.
Må hela denna värld bli lagd i grus!

Var är nu han som inte någon kvinna
har fött - den ende som jag har att frukta?

Soldat (Lady Macbeth)
Då kunde inte Satan själv ha nämnt
ett namn som låter värre i mina öron.

Än har jag sköld att sätta för min kropp.
Må fan ta den som ropar först: "Håll opp!"

Din djävla hund! Kom hit!

Så ge dig, fega stackare, och lev
som löjligt skådespel för hela världen.

Soldat (Banquo)
Ord har jag inga. Svärdet är min röst,

och du är uslare än något språk
har uttryck för.

Soldat (Duncan)
Här hördes vapenrassel. Kom, tyrann,
visa ditt ansikte!

Soldat (Malcolm)
Blås i trumpeterna! Basuna ut
en blodig dödens lek med svärd och spjut!

Macduff
Det trolleriet hjälper inte här.
Låt den demonen som du ännu tjänar
förklara att Macduff blev skuren ut
i förtid ur sin moders liv.

Soldat (Ross)
Som på ett stormigt hav man drivs omkring.

Epilog

(En spelledare går in på scenen. Slutrepliken riktas till Malcolm:)
Alla reser sig.

Spelledare
Var hälsad, konung - för det är du, Malcolm!
Vår värld är fri. Här är tyrannens huvud.
Du står med rikets pärlor runt omkring dig,
och deras hjärtan hälsar dig som jag.
Må alla stämma in i ropet nu
och hylla dig. Var hälsad, Skottlands kung!

Alla
Var hälsad, Skottlands kung!

Spelledare
Tack allesamman! Tack till var och en
som vi vid kröningen vill se igen!

Nu är lajvet slut. (Alla applåderar)

Avrollning

Nu börjar avrollningen. Hitta en egen plats. Sitt eller ligg bekvämt, på en stol eller på golvet. Det är viktigt att det är en plats där du kan slappna av.
(Vänta tills alla hittat en plats).
Slut gärna ögonen.
Gör en knytnäve av vänster hand och spänn den hårt.
Slappna av. Känn skillnaden.
Spänn vänster hand igen. Hårt.
Slappna av.
Försök nu att spänna varenda muskel i hela kroppen.
Slappna av.

Spänn varenda muskel i hela kroppen igen.
Slappna av. Och känn hur alla spänningar rinner av dig.
Ta ett djupt andetag.
Andas ut. Andas in. Andas ut. Andas in. Andas ut. Fortsätt andas lugnt och känn hur du blir mer avslappnad för varje utandning.

Lajvet Macbeth är nu slut och det är dags att lämna rollerna du spelat bakom dig. Men innan du gör det, ta en minut och tänk på allt som dina roller har varit med om. (en minut)
Välj rollen som varit viktigast för dig och fokusera på den. Har din roll känt några starka känslor. Som till exempel ilska, sorg, rädsla, kärlek, nyfikenhet eller glädje. Går det att förstå varför din roll har känt som den har känt? Ta en minut och fundera kring detta. Vad har din roll känt? Och varför?
(en minut)
Den roll som du har spelat och den du verkligen är, är olika. Låt oss låtsas att du träffar din roll. Vad skulle du tänka och känna om din roll?
(20 sekunder)
Vad skulle din roll tänka och känna om dig?
(20 sekunder)
Ta nu avsked ifrån din roll. Hur du gör det är frivilligt. Ställ dig sedan upp mitt i rummet. Behåll koncentrationen och prata inte med någon.
(När alla står)
Ni kan nu börja gå runt i rummet. Rör lite på axlarna och känn hur axlarna slappnar av. Hitta en avslappnad gångstil. //

Du kommer snart få kommunicera med de andra. Men du får inte tala. Om du vill ta någons hand, gör det. Kanske krama någon. Men stanna inte för länge. Fortsätt sedan att gå.
Kommunicera utan ord. Vill du förmedla en känsla så ta tag i personens händer och se den in i ögonen. Det går att förmedla mycket bara genom att se på varandra.//
(två minuter)
Fortsätt att gå runt i rummet. Avsluta all kommunikation. Hitta en plats där det känns bra att stanna. //

Avrollningen är nu slut. Tack för att ni spelade Macbeth med oss!

(Om det finns tid)
Vi tänkte nu ha en kort runda. Ta varsin stol och sätter er i en cirkel mitt på golvet. Vi går ett varv. Säg något kort om vad du känner just nu.

Tack!